

**BIBLIJSKO - MOLITVENA ZAJEDNICA
SVETI PETAR I PAVAO**

DJEVOVANJE SAKRAMENTA BOLESNIČKOG POMAZANJA

Mazanjem uljem

Već smo više puta istakli da sakramenti prate ljudski život. Krist ih je povjerio Crkvi, kako bi se u pojedinim i posebnim trenucima po njima susreo s čovjekom. Takav se susret događa i po sakramentu **Bolesničkog pomazanja**, po kojem Krist pohađa čovjeka u njegovoj bolesti i trpljenju.

Kako nam samo ime kazuje, znak sakramenta jest pomazanje bolesnika uljem. Taj znak uzet iz tadašnjeg života, u kojem se ulje smatralo posebno ljekovitim. Tako je milosrdni Samaritanac na rane izmrcvarenog čovjek koji je upao među razbojнике stavio ulje i vino (Lk 10,34). Markovo nam evanđelje svjedoči itakvu praksu učenika: **„Otišavši, propovijedahu obraćenje i izganjahu mnoge zloduhe i mazahu uljem te ozdravljahu mnoge nemoćnike.“** (Mk 6, 12-13).

Možda u ovom opisu i postupku učenika možemo vidjeti tadašnju praksu Crkve (Evandjelje je napisano oko 70.g.), pa bi u tom slučaju to dalo naslutiti podjeljivanje sakramenta Bolesničkog pomazanja. Govoreći o sakramentu ovom redovito se navodi tekst iz Jakovljeve poslanice:

„Boluje li tko među vama? Neka sebi dozove starješine Crkve! Oni neka mole nad njim mažući ga uljem u ime Gospodnje, pa će molitva učinjena s vjerom spasiti bolesnika! Gospodin će ga podići i ako je učinio grijeh, dobit će oprostjenje.“ (Jak 5,14-15).

Novozavjetno svjedočanstvo

U svojim poticajima zajednici osvrće se apostol Jakov i na slučaj bolesti. Očito da je to bila stalna praksa Crkve, jer ne bi mogao poticati na nešto što je posve nepoznato. Ovaj Jakovljev opis daje nam sve elemente sakramenta, kako s obzirom na sakramentalni znak koji je mazanjem uljem i molitva, tako i s obzirom na djelovanje, a to je spasenje nemoćnika, ohrabrenje i podizanje, oprostenje grijeha. Jakov spominje tu i djelitelja sakramenta, a to su starješine Crkve. Iz svega zaključujemo, da se je taj sakrament podjeljivao u prisustvu i sudjelovanju više starješina (biskup).

Tridentski sabor autoritativno na svojoj 14. sjednici izrekao sud o ovom tekstu prepoznavši u njemu sakrament Bolesničkog pomazanja. Novozavjetni spisi ne daju nam drugih podataka o ovom sakramentu, a i crkvena je predaja vrlo oskudna. To nas ne smije zbuniti, jer trebamo imati na pameti, da se najprije živjelo, a onda se nešto od bogatog života kršćanske zajednice i zapisalo. Zato je i praksa Crkve određeni kriterij prepoznavanja kršćanske autentičnosti.

Inocent I

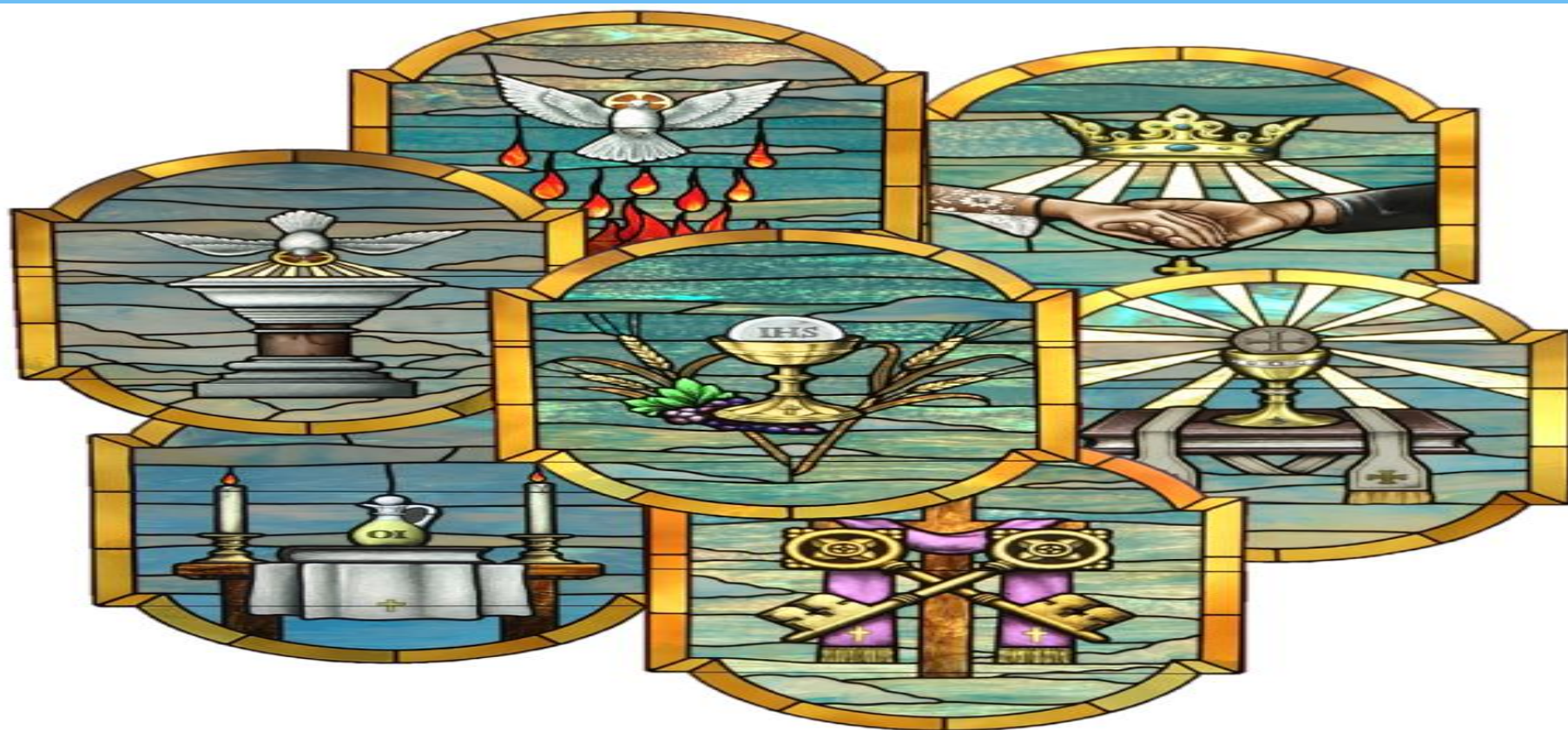
Prvi siguran trag ovog sakramenta u crkvenoj povijesti koji je do nas došao jest pismo pape Inocenta I g. 415. biskupu Deceniju. U tom pismu on se osvrće na tekst Jakovljeve poslanice, govori o pomazanju svetom krizmom koju je posvetio biskup. Čudi se kako se osporava svećenicima da pomazuju bolesnike., kad je biskupima nemoguće doći do svakog bolesnika. Ako je biskup slučajno prisutan, jasna stvar da on može ako smatra zgodnim sam pomazati bolesnika, budući da upravo on posvećuje krizmu (ulje).

Zanimljivo je u ovom pismu upravo to, što papa govori kako se to ulje ne može izliti na pokornike (one koji su isključeni iz zajednice i vrše pokoru, da ih zajednica opet primi) jer je to sakrament, a kako bi se sakrament mogao podijeliti onome tko je isključen od stalih sakramenata.

Nakon Inocenta I svjedočanstva su češća. Činjenica je da i istočne Crkve imaju taj sakrament. Teologija sakramenta posebno se razvila (kao što je to slučaj i kod drugih sakramenata) u 12. i 13 stoljeću. Tridentski je sabor (1560) definirajući sakramente među njih sedam ubrojio i sakrament Bolesničkog pomazanja.

Sakramentalni znak

Već smo istakli da je sakramentalni znak Bolesničkog pomazanja mazanje bolesnika ulje. Kod toga svećenik govori: „**Ovim svetim pomazanjem i svojim preblagim milosrđem neka te Gospodin slobodna od grijeha spasi i milostivo pridigne. Amen.**“ Ulje u sebi nosi dvostruku znakovitost: ono je ljekovito i tako se u starini i upotrebljavala, a ujedno je i pomoć za borbu (hrvači i gladijatori su se nekada mazali uljem da ih protivnik ne nadvlada). Svaka je bolest, osobito ona teška, jedna velika napast i borba.

Čovjek je u napasti da posumnja da ga je Bog ostavio, da se ne brine za njega ili čak da u svojem jadu zaniječe njegovo postojanje. U slučaju teške i opake bolesti pred bolesnikom stoji i smrtna borba koju valja izdržati, vjeru i nadu sačuvati. Zato se kod pomazanja bolesnika zaziva Gospodin da po Duhu svojem bude s bolesnikom, da ga jača i da ga pridigne.

Pomazivanje

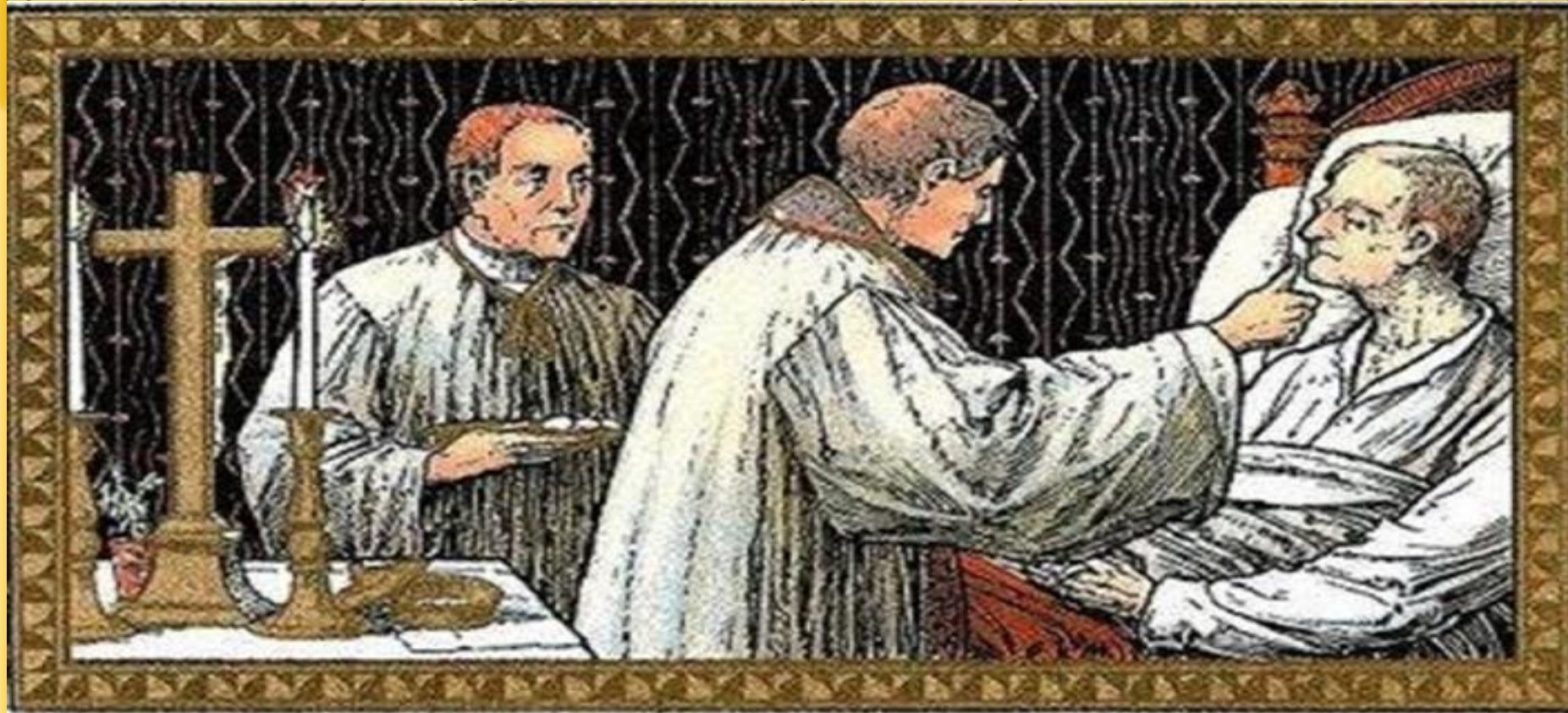
Kako smo to vidjeli već iz pisma pape Inocenta (5.st.) biskup posvećuje ulje za pomazanje bolesnika. On to čini i danas. Svake godine na Veliki četvrtak biskup ujutro slavi Euharistiju pod kojom se posvećuju ulja (katekumensko, krizmeno i bolesničko), pa se kod podjeljivanja sakramenta Bolesničkog upotrebljava ulje koje je biskup na Veliki četvrtak posvetio. U nedostatku tog ulja, a u hitnim slučajima može se upotrijebiti i obično ulje uz prethodni blagoslov. Nekada su se pomazivala bolesnikove oči, uši nos usta ruke i noge, a sada se pomazuju samo bolesnikovo čelo i ruke.

Sakramentalno događanje

Jakovljeva poslanica ne donosi nikakav sakramentalni tekst, već samo govori o molitvi starješina nad bolesnikom. Povijest sakramenta nam pokazuje da je ta molitva (sakramentalne riječi) bila različita. Tekst koji smo upravo donijeli rezultat je pokoncilske obnove liturgije i sakramenata. Što se tiče pomazivanja bolesnika, u hitnim slučajevima ili nemogućnostima da se drugačije postupi, dovoljno je samo jedno pomazivanje na čelu. Prijašnja praksa mazanja potječe iz 17 st. A svoj temelj je imala u shvaćanju da grijeh u nas ulazi upravo kroz sjetila.

Što se događa po sakramentu Bolesničkog pomazanja? Rekli smo da sakramenti i čine ono što označuju. Svaki je sakrament susret s Isusom Kristom i njegovim otkupiteljskim djelom. Zato je sakrament više od pobožne molitve, više od liturgijske ceremonije – on je događanje. Sakrament bolesničkog pomazanja je očitovanje, epifanija proslavljenog Gospodina i njegovog spasiteljskog djelovanja. On prilazi bolesniku da ga spasi i pridigne. Sakrament bolesničkog pomazanja uprisutnjuje u čovjeku opterećenom bolešću i smrću kao posljedicama grijeha, otajstvo spasenja i konačni dolazak Kraljevstva Božjega.

U bolesniku snažno djeluje Isusova muka smrt i uskrsnuće. Krist osposobljava čovjeka da u poslušnosti prihvati volju Očevu, daje mu snage da svoju bolest vrednuje u pravom svjetlu, pridiže ga u vjeri i povjerenju u Oca, osposobljava ga za kušnje koje su pred njim. Često možemo iskustveno doživjeti mir i potpuno predanje Ocu kod bolesnika koji su primili sakrament Bolesničkog pomazanja. Na taj način sakrament suobličuje bolesnika Kristu patniku i čini da bolesnik poput Krista u predanju Ocu prihvaća svoje trpljenje i svoju bolest. Da bi bolesnik bio jači, Krist ga po sakramentu Bolesničkog pomazanja čisti od svih njegovih grijeha snagom svojega otkupiteljskog djela. Krist iznutra ozdravlja čovjeka i pridiže ga. Često je pitanje da li sakrament Bolesničkog pomazanja donosi sa sobom i tjelesno ozdravljenje? Može ali ne mora.

Prvenstvena je svrha sakramenta zajedništvo s Kristom u bolesti trpljenju i smrti. Krist prilazi bolesniku u njegovoj situaciji i osposobljava ga da je prihvati, razumije i u predanju Ocu nosi do kraja. Iako nam nekada iskustvo svjedoči da se stanje bolesnika nakon primanja sakramenta poboljšalo, da se je pridigao i tjelesno. Kod samog podjeljivanja sakramenta svećenik sa zajednicom moli i za bolesnikovo tjelesno ozdravljenje.

Kada treba primiti sakrament Bolesničkog pomazanja?

U svakoj teškoj ili ozbiljnoj bolesti, kad god u bolesti bolesnik osjeća da mu je potrebna Kristova pomoć u sakramentu. Stoga se taj sakrament može primiti i više puta, i više puta u jednoj te istoj bolesti. Često se nažalost susreće situacija da je bolesnik potpuno ovisan o svojoj okolini koja mu možda i taji težinu i narav njegove bolesti. Njegovi najbliži često imaju predrasudu da će, čim dođe svećenik, to znači biti kraj. Često je razlog takvog shvaćanja u činjenici da se nekada sakrament Bolesničkog pomazanja podjeljivao samo umirućim (zvalo se Posljednje pomazanje), pa je doista u najviše slučajeva iza podjeljivanja tog sakramenta slijedila smrt (slijedom prirodnog zbivanja). U toj stvari moramo promijeniti takav mentalitet, pa čak i češće predlagati bolesniku i poticati ga da primi sakrament Bolesničkog pomazanja, kako bi lakše nosio svoju bolest i trpljenje.

Vrlo je često slavljenje sakramenta Bolesničkog pomazanja spojeno i s podjeljivanje drugih sakramenata. Tako se najčešće najprije slavi sakrament Pokore, zatim Bolesničkog pomazanja i na kraju Euharistije (Pričest). To treba biti trenutak kada je čitava obitelj na okupu da skupa s bolesnikom moli za njega i sudjeluje u slavlju sakramenta. To onda ohrabruje i samog bolesnika, vidi da nije sam, da je okružen vjerničkom i obiteljskom pažnjom i brigom.

